

08 septembrie 2016

Dj'8 nr. 393

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea art. 21 din Codul

transportului feroviar nr. 309-XV din 17 iulie 2003

(nr. 341 din 29.07.2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat mai sus în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, cu prevederile Legii nr. 780/2001 privind actele legislative și expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea prin excluderea alin. (2) și (3) ale art. 21 din Codul transportului feroviar nr. 309/2003, normele cărora, conform notei informative, sunt depășite, nu corespund Codului muncii și încalcă drepturile constituționale ale salariaților.

Din conținutul alin. (2) al art. 21 din legea precitată, desprindem că *se interzice sistarea activității de muncă în transportul feroviar ca mijloc de soluționare a litigiilor colective de muncă*, iar conținutul alin. (3) stabilește că *sistarea activității de muncă din motivele indicate la alin. (2) reprezintă o încălcare gravă a disciplinei de muncă și atrage răspundere în conformitate cu legislația în vigoare*.

3. Art. 4 din Constituția Republicii Moldova prevede la alin. (1) că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Iar conform alin. (2) al aceluiași articol, dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale. Așadar, conform Constituției și

principiului interpretării legii naționale, în conformitate cu tratatele internaționale ratificate de Republica Moldova, legea internă urmează a fi aplicată astfel, încât Republica Moldova să nu încalce obligațiile internaționale de care este legată prin convențiile internaționale la care este parte. Prin aderarea la organisme și tratate internaționale, Republica Moldova și-a asumat angajamente de respectare a principiilor dreptului internațional și de racordare a legislației naționale în conformitate cu aceste principii.

4. Adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului și a Pactului Internațional cu privire la drepturile Economice, Sociale și Culturale, stabilește premise ca dreptul la grevă să devină de o semnificație deosebită, acesta fiind statuat la art. 8 alin. (1) lit. d) din Pact, statele-părți luându-și angajamentul să garanteze și să asigure în condițiile legii acest drept. Republica Moldova a ratificat Pactul Internațional cu privire la drepturile Economice, Sociale și Culturale prin Hotărârea Parlamentului nr. 217-XII din 28.07.1990, precum și Carta socială europeană revizuită la 8 noiembrie 2001 și a acceptat majoritatea dispozițiilor acesteia prin Legea nr. 484 din 28.09.2001. Republica Moldova a ratificat un șir de convenții ale Organizației Mondiale a Muncii, care reglementează domeniile muncii și securității sociale și care nu prevăd greva expres dar care prin conținutul său stabilesc că dreptul la grevă este corolar libertății sindicale.

5. Totodată, actele normative internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului prevăd condiții necesare pentru limitarea sau restrângerea acestora astfel încât:

- restrângerea să fie necesară într-o societate democratică;
- să fie prevăzută expres de lege;
- este necesară pentru a proteja securitate națională, ordinea, sănătatea sau morala publică ori drepturile și libertățile celorlalți;
- sunt stabilite exclusiv în vederea realizării interesului general, a binelui public într-o societate democratică;- sunt impuse pentru membrii forțelor armate și poliției.

6. În plan intern, Constituția Republicii Moldova consacră, la art. 45, dreptul la grevă, stabilind ca acesta *este recunoscut* și că grevele pot fi declanșate numai în scopul apărării intereselor profesionale *cu caracter economic și social ale salariaților*. Garantarea dreptului la grevă este asigurat prin înscrierea lui în constituție la categoria drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cât și prin necesitatea ca *statul* să-și asume reglementarea modalităților de desfășurare a grevei *printr-o lege specială*. Pentru asigurarea dreptului la grevă, în alin. (2) al art. 45 din

Constituție, se dispune că legea stabilește condițiile de exercitare a dreptului la grevă, precum și răspunderea pentru declanșarea nelegitimă a grevei.

7. În dezvoltarea prevederilor constituționale, baza juridică de realizare a dreptului la grevă o constituie prevederile Codului muncii nr. 154/2003, care cuprinde norme cu privire la declararea grevei, locul desfășurării, suspendarea grevei și răspunderea pentru desfășurarea grevei ilegale. Constituția stabilește expres, că subiecți ai dreptului la grevă sunt doar salariații, o problemă legată de subiecții dreptului în cauză fiind corelația dintre grevă și serviciile publice, greva salariaților ar putea afecta anumite servicii publice a căror activitate *nu poate fi întreruptă*. Totodată, menționăm că art. 54 din Constituție prevede restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Alin. (1) al articolului menționat stipulează că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pe de altă parte, alin. (2) din același articol stipulează că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor personae, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării imparțialității justiției. Restrângerea, în conformitate cu alin. (4) din articolul menționat, trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. Articolul invocat nu consacră drepturi sau libertăți, ci exprimă dreptul statului și al organelor sale de a restrânge exercițiul unor drepturi sau libertăți. În acest context, art. 369 din Codul muncii prevede limitarea participării la grevă. Alin. (2) lit. g) al acestuia stabilește categoriile de salariați care nu pot participa la grevă.

În desfășurarea prevederilor Codului muncii vine Hotărârea Guvernului nr. 656/2004 prin care este aprobat Nomenclatorul unităților, sectoarelor și serviciilor ale căror salariați *nu pot participa la grevă*. Iar pentru constrângerea sau împiedicarea de a participa la grevă prin amenințarea de a aplica forța ori prin profilarea de dependență celui constrâns, intervine răspunderea prevăzută de art. 68 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008.

Astfel, considerăm că potrivit normelor dreptului internațional și art.54 din Constituție, statul este în drept să stabilească restricții privind dreptul la grevă pentru anumite categorii de salariați.

8. Ce ține de respectarea tehnicii legislative în proiectul prezentat spre avizare, este de menționat că în titlul proiectului de lege și în textul Articolului unic este necesar de a utiliza termenul “abrogare” în conformitate cu prevederile Legii nr.

780/2001 privind actele legislative. Astfel, propunem următoarea formulare a textului articolului unic:

„ Articol unic - Alineatele (2) și (3) din articolul 21 al Codului transportului feroviar nr. 309-XV din 17 iulie 2003 (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 226-228, art. 892), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.”

Procedura legislativă de înaintare a proiectului de lege spre examinare a fost respectată, iar oportunitatea examinării și adoptării acestuia aparține Parlamentului.

Șef Direcție generală

Ion CREANGĂ

Ex. M. Timofei

Tel. 268-471